

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput X. Juxta S. Thomam non sufficit habitualis relatio omnium actuum
deliberatorum in Deum; sed requiritur saltem virtualis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

CAPUT X.

Juxta S. Thomam non sufficit habitualis relatio omnium actuum deliberatorum in Deum; sed requiritur saltem virtualis.

96 **N**onnulla sunt S. Thomæ testimonia, propter quæ aliqui censent, ipsum solum exigere relationem habitualem. Verum ex testimoniis adductis n. 65. 66. 67. 68. 85. constat ab ipso exigere relationem saltem virtualementem.

97 Nec verò dici potest scopum S. Doctoris, tot illis testimoniis (quæ capite superiori produximus) esse quòd homines teneantur omnes actus suos deliberatos referre habitualiter in Deum propter se dilectum. Cum q. un. de charitate a. 1. ad 2. dicat, quòd *habitualiter referre in Deum non cadit sub præcepto*: sæpèque repetat, præcepta dari de actibus, non de habitibus. Et si per testimonia, cap. præcedenti allata, doceret obligationem referendi habitualiter omnes actus in Deum, cum habitualis illa relatio, secundum ipsum, sit per charitatem habitualementem, quæ habitualiter ordinat in Deum, sequeretur omnes actus habituali charitate carentium, videlicet infidelium & peccatorum, esse peccata. Quod constanter negat.

98 Quòd autem habitualis illa relatio sit per charitatem habitualementem, adeòque sit in solis habentibus habitum charitatis, apertè indicat 1. 2. q. 88. a. 1. ad 2. ubi dicit, quòd *veniale peccatum non excludit habitualementem ordinationem actus humani in gloriam Dei, sed solum actualem: quia non excludit charitatem quæ habitualiter ordinat in Deum*. Et 2. 2. q. 44. a. 4. ad 2. *Dupliciter contingit ex toto corde Deum diligere. Uno quidem modo in actu... alio modo, ut habitualiter totum cor hominis in Deum feratur, ita scilicet quòd nihil contra Dei dilectionem cor hominis recipiat*: quod profectò solum fit in habentibus charitatem habitualementem. Unde mox subdit, quòd *hec est perfectio via, cui non contrariatur peccatum veniale*. Quare? an quia actus peccati venialis non contrariatur relationi omnium actuum in Deum? non: quia cum isto actu non consistit relatio omnium actuum in Deum, cum actus peccati venialis non sit referibilis in Deum, uti n. sequenti ex S. Doctore videbimus. Cur ergo? quia (inquit) *non tollit habitum charitatis; cum non tendat in oppositum objectum, sed solum impedit charitatis usum*. Ideò ergo in peccante venialiter habitualis relatio manet, quia habitus charitatis manet, per quam fit ista relatio, ut exprimit in priori loco. Ideò autem in peccante venialiter manet habitus charitatis, quia actus peccati venialis non tendit in objectum oppositum isti habitui; idèquè ipsum non excludit.

99 Ne quis tamen ista sic acciperet, quasi per habitum charitatis actus peccati venialis habitualiter ordinaretur in Deum, in 2. dist. 38.

q. 1. a. 1. ad 4. expressè declarat oppositum his verbis: *Ad hoc ut alicujus actionis finis sit Deus, vel charitas; non oportet quòd agendo illam actionem aliquis de Deo vel de charitate cogitet. Nec iterum sufficit, quòd aliquis in habitu tantum Deum & charitatem habeat: quia sic etiam actum venialis peccati aliquis in Deum ordinaret: quòd falsum est*. Et 2. 2. q. 24. a. 10. ad 2. fateatur, contingere posse, quòd res, quæ amatur in peccato veniali, habitualiter in Deum referatur, dum utique referibilis est. Quod & repetit q. 7. de malo a. 1. ad 4. In priori namque loco, *quòd amatur (inquit) in peccato veniali, propter Deum amatur habitu, est non actu*.

Porro ratio propter quam relatio habitualis (juxta S. Doctorem) fit per habitum charitatis, est quia relatio illa (secundum ipsum) est relatio, non quæ principaliter refertur actio hominis, sed homo ipse, habens Deum pro fine suo simpliciter ultimo, regeque & possessore cordis sui. Videri potest q. un. de charit. a. 11. ad 2. ubi sic: *Aliud est habitualiter in Deum referre, & aliud virtualiter. Habitualementem enim refertur in Deum & qui nihil agit (quòd clarè de homine intelligit) nec aliquid actualiter intendit, ut dormiens*. Non est igitur actio, quæ per relationem habitualementem principaliter refertur, sed homo, seu agens; actio verò, si referibilis sit, non nisi consecutivè.

Et hinc ratio, propter quam docet relationem habitualementem non excludi per actum peccati venialis, est quia per actum illum non excluditur quòd Deus maneat finis simpliciter ultimus hominis, seu agentis; sed solum quòd sit finis hinc & nunc ultimus istius actionis, quæ est peccatum veniale. Ex quo rursus colligitur, quòd relatio habitualis, ut antè dixi, principaliter sit relatio hominis, non actionis. Et ideò S. Doctor non censet finem simpliciter ultimum poni in creatura, dum sola actio venialis peccati hæret in creatura; sed solum dum agens, sive homo, eam habet pro fine ultimo, definitque pro fine suo simpliciter ultimo habere Deum. Quo sensu (strictiori utique quàm Augustinus accipere solet) creaturæ fruitionem accipit, dum 1. 2. q. 84. a. 1. ad 3. ait, quòd *ille qui peccat venialiter, inheret bono temporali, non ut fruens (quia non constituit in eo finem) sed ut utens, referens in Deum, non actu, sed habitu: vult enim peccare mortaliter, qui fruendo creaturam, in ea ponit finem suum simpliciter ultimum; quòd non facit, quamdiù retinet charitatis habitum*.

CAPUT XI.

Diluuntur argumenta pratendentium, juxta S. Thomam sufficere habitualementem relationem.

Objicies 1°. S. Doctor 1. 2. q. 88. a. 1. ad 2. dicit, quòd *illud præceptum Apostoli (Sive manducatis, sive bibitis, &c.) est*